

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Aluevaltuusto 25.10.2022 §
Aluehallitus 10.10.2022 §

Sisällys

1	Lainsäädäntö ja soveltamisala.....	2
2	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus ja tavoitteet	2
3	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut	3
4	Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää	3
5	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi.....	4

1 Lainsäädäntö ja soveltamisala

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden laatiminen perustuu hyvinvointialuelakiin (611/2021 § 22).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on luoda puitteet hyvinvointialuekonsernin hyvälle hallinto- ja johtamistavalle sekä yhdenmukaistaa sen ohjaus- ja johtamisjärjestelmää. Periaatteet koskevat kaikkia Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuekonsernin toimielimiä ja johtoa ja esihenkilöitä sekä kaikkea hyvinvointialuekonsernin toimintaa, josta hyvinvointialue vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoitus ja tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostavat olennaisen osan hyvinvointialueen johtamisjärjestelmää. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan on syytä kiinnittää erityistä huomiota organisaation ja sen toimintaympäristön muutostilanteissa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan mm. tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan taloudellisuus, tuloksellisuus ja lainmukaisuus, johdon saaman tiedon oikeellisuus sekä omaisuuden ja resurssien turvaaminen.

Sisäisen valvonnan COSO-viitekehyksen (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) mukaan sisäinen valvonta koostuu viidestä toisiinsa vaikuttavasta osa-alueesta:

- Ohjausympäristö
- Riskien arviointi
- Valvontatoimenpiteet
- Tieto ja viestintä
- Seurantatoimenpiteet

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sillä tarkoitetaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavien ja mahdollistavien tekijöiden tunnistamista ja arvioimista. Riskienhallinnan tarkoituksena on myös turvata toiminnan jatkuvuus häiriötilanteissa.

Omavalvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, joka tähtää palveluiden laadun ja palvelutasovaatimusten täyttymiseen. Omavalvonnan tarkoitus on tuottaa palveluiden järjestämisen ja tuottamisen ennakoivaa, toiminnanaikaista ja jälkikäteistä laadun- ja riskienhallintaa sekä jatkuvuuden varmistamista, jolla osaltaan varmistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutuminen.

Sisäinen tarkastus tarjoaa aluehallitukselle riippumatonta ja objektiivista tietoa siitä, miten hyvinvointialueen ohjaus- ja valvontamekanismit sekä riskienhallinta toimivat ja miten niitä

tulisi kehittää.

3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialuekonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Aluehallituksen, hyvinvointialuejohtajan sekä esihenkilöiden ja viranhaltijoiden sisäisen valvonnan tehtävistä määrätään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännössä.

Johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on toimeenpanna sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa omilla vastuualueillaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Esihenkilöt toteuttavat sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa omalla vastuualueellaan sekä seuraavat ja arvioivat valvonta- ja riskienhallintatoimenpiteiden tuloksellisuutta. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavat siten kaikki johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta konserniohjeen tai muun ohjeistuksen mukaisesti.

Sisäinen tarkastus varmistaa ja arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti hyvän johtamis- ja hallintotavan toteutumista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan että konsernivalvonnan tuloksellisuutta. Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin tuloksista ja esittää toimenpidesuosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Henkilöstön velvollisuutena on toimia tavoitteiden ja annettujen ohjeiden mukaisesti sekä ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan epäkohdista esihenkilöilleen.

4 Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista huomioiden toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus, ja niiden tulee toteutua kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on auttaa johtoa ja esihenkilöitä havaitsemaan toimintaan liittyvät riskit ja varmistaa, että ne pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

Sisäisen valvonnan on oltava riittävää ja oikeassa suhteessa toimintaan ja sen sisältämiin riskeihin. Toimiva sisäinen valvonta myös ehkäisee ja paljastaa väärinkäytöksiä.

5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt seuraavat ja arvioivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti talousarviovuoden aikana sekä ryhtyvät tarvittaessa kehittämistoimiin.

Tilikauden aikana palvelualueet, palvelulinjat sekä konserniyhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seuranta ja raportointia aluehallituksen tarkemmin ohjeistamalla tavalla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta raportoidaan tilinpäätöksen osana olevassa toimintakertomuksessa. Aluehallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta.

Aluehallituksen selonteko perustuu palvelualueiden ja palvelulinjojen sekä konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin. Palvelualueiden ja palvelulinjojen sekä konserniyhteisöjen tulee käsitellä omat selontekonsa merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.